

კარგული პრესა

თანამედროვე ქართული პრესის სრულ უნიკობით არის დადასტურებული და უნიკალური სირცხვილი იქცევა. მართალია ქართული პრესის არ აქვს უკიდურესი დიდი ტრადიცია და ის უკლებლივ თავზე ხელაღებულ ხალხის ხელში იყო, მაგრამ დღევანდელი მისი მართალია მანაც აუტანელია. საქართველოში არ არსებობს... მართალია არ არსებობს... მართალია არ არსებობს...

მაშინ, როცა რუსეთში იწერებოდა პეტრე ჩაიკოვის „ფილისოფიური წერილები“, რომლის ანალიზში რუსეთის პრობლემის დღესაც აუხსენებია, საქართველოში იმ დროს ურნალებში მოკითხვის წერილები აბეჭდებოდა და „სამართლები“ ავტორი ქალი ვარჯიშობდა პუბლიცისტიკაში. ამის შემდეგ ილია ჭავჭავაძე და ნიკო ნიკოლაძე თანამედროვეში ნამდვილ ციკლოპებათ ჩნდებიან. განსაკუთრებით ილია ჭავჭავაძეს აქვს დიდი მწერლის პათოსი, თავისი ენა და რაც უფრო ასანიშნავია თავისი აზრი. მან დასავლეთში ეპოქის თავისი შტამი, მაგრამ ილია ჭავჭავაძეს თავისი სკოლა მინც არ შეუქმნია. მომდევნო თაობა, რომელიც უმთავრესად სემენარეფებისგან შემდგებოდა ორთა გაიყო: ერთი ირემებს ჭავჭავაძის მოწაფეობას — ეს ჯგუფი სრულიად უნიკალური და სამართლიანად გადაადრდა ხსენებდნენ — მეორე ჯგუფი სემენარეფების ჩაღვრაზე იყვნენ და მიიღო სოციალ დემოკრატიული მიმართულება. ამ ჯგუფს მეტი გამძლეობა ახასიათებს და მეტი ისტორიკა აქვს.

საზოგადოებრივი ცნობილია, რომ მარქსიზმს არ მოუცია არც ერთი მწერალი. ნ. ბერდიევი ადარებს მარქსს მის მოწაფეებს და უყვირს, რომ ასეთი ბრწყინვალე მწერალს ასეთი უსახო მოწაფეები ჩამორჩნენ უნან. მარქსს სტილი, ანალიზი და ტემპერამენტი უმკვირვებენ ევროპაში უდიდეს მწერლის სახელს, რომელს მის მოწაფეზე შეიძლება ეს ითქვას. მეტია ლაპარაკი ქართველებზე!

ყველა ეს სიღვებო, ფა და მასთანები უკვალად გადავიან მწერლობაში. მხოლოდ ნოე ფრანდისის შერჩა ბოლომდე წერის ნებისყოფა, მაგრამ საერთო ნაყოფი მისი თაობის მასაც ატყვია. და მასაც ახასიათებს „მუდის“ დოქტრინორის კორექტი.

თუ პირდაპირი მოწაფეები ილია ჭავჭავაძის ასეთი უმეტესად გამოდგენ, სამაგიეროთ მეტი ნიჭი ეტყობა მომდევნო თაობას, რომელიც მწერლობაში ილია ჭავჭავაძის ტრადიციებს იცავს. გ. მაიაშვილი, არჩილ ჯორჯაძე და კიტა აბაშიძე — სამუდამო გამართლებია ს. ფედერალისტების წარსულის. მათ ახასიათებენ: პრობლემის დაყენება, ორიგინალობა და ტემპერამენტი ტრიბუნების, მაშინ როცა ეროვნული შეგნება იყო გასაღებიძეობი.

უკანასკნელ წლებში ქართული პრესის სრულ მოსაზრებელს მიღის. ნოე ყორანი და მისი ცოტათ თუ ბევრათ წარაგონების მცოდნე ახანაგები, რესპუბლიკის მთავრობის მოცუქენ სათავეში და თუ მწერლობას იკონებენ, მხოლოდ მარტინების წერის დროს. სოციალ დემოკრატიულ ორგანიზაციის სოფლის პროპაგანდისტები ჩაუდგენ სათავეში და ერთი „განი“ იქმნისაც მივიდა რომ შექმნის დააწერია გოგლის „შეშლილის წერილები“ ეს უსახო და ენა ზღუდ ანონიმები ოცნები ქართულ პრესას და შხამავენ მოთხოვნებს დემოკრატიის პოლიტიკით, მათ დღემდორ რუსულ გამოცემებს როგორც „საქსის“ და ეპატორენ „ბუნის“ ხალხი თავისი გარკონით მენწვეები ასე არიან გართული საქმეში, რომ თავიანთ სახელსან მართლად გმობულ ისტორიას აწერებენ მხოლოდ ენაზე, „მშაჟის მათობა“ შა და „სოლომონ ზურგილიძე“ ში ასევე ენაზე სდგას საქართველოს დემუკრატია საეკონომის სათავეში და გარ...

გ ლ ო ვ ა

უკანასკნელი გადაიბრუნეს სიტყვის კამბრა და შემოადგენს უცხო თვალმხედველ მხერხანს უცნაოდ ვტოვებ გარინდულეს ლექსის ანთა აღის პაოლო ტიტინასა და ვალერიანს

მრუდელ ლანდებლ მენისლუბა ჩემ გარს რაც არი მძივე პარობაცით თუ ვინგურვით მე და თბილისი მოგონებაში აიშლება თბილი ნაცარი სადაც მენ სრულმარ ჩემო ალლა მენ უტბელსი

სილამაზისთვის მიწა დედა აღარ გეშეება მაგრამ არ დეღობს შენთვის იგი ავი დედალი შენი სინორობი მკერდი მისი გადიღეშება რომ უფრო მკაცრად მან იგემოს შხის ნაღვერადლი

დამატრიალებს მაინც ფიქრი ფოთლებგაშეცეილს და სისისლოდ ეშურება ლოცვა უფვი ხოლო მანებლებს მოძღურავი სახე ქაშეეთის და მუშინია არ შეუზღუდ ნინის უფენი

ბედის დატეხამ ბევრი გზები გადაამატარა მშვიდ დაკოვარ ერთბელც არის მინც მამევი ველარ ცვლელმობ ძველმეფურად ჩემო პატარა არ დაიგვიწყო მამა შენი ამ ცულღამეში

გრივოლ რობაქიძე

სოციალ დემოკრატიული მიმართულებით გადარჩენის

თორმეტი წლიდან მე არ მაკლიდენ ცხოვრებას დიდი ოქროს ჩიტები... მესროდა შეიღებს ბეგემოტი ფართო მუცლიდან თორმეტი წლიდან მე ბრძანად კაცს ვეკვიდები. ყოველ დღე მკიდის სიღარიბე... დიღობი — ბურთი... გაღამიშენდენ დღეს წითელი ჩემი ხარები, დაობდა ზეცა, დაიფარა ბნელ ფიფიფი... დაინგრა ტენინი... დავეცებები შხამს... ვიპარავს... ზარბაზნი... ხანგა...

კარი მირმა

დამეთანხმებთ ამეოა წესი: დღე მოკლესაბით გადავიცავლ და პოეზია უტყირფესსი მე დამიტრებებს ყველაზე მაღლ მოაქვს სიკვდილმხე ჩემთვის ცეცხლი, მაგრამ ზეგარეში არა ვარ კენტი? არ მიმეტებენ მე „ყანაწველები“ რუმბო, ბოდლირი და დეზ — ესენტრ. ლმობია სიგიფე გაღამიშენიანა, რადგანაც ხშირად მე ვარ მშვიერი. დედა მიტრებებს მე ბაბილიანა და ჯობრავლი მამა ძლიერი. ქვეყნიერება ადრე დაეცოდა, სულ ზედმეტია ერის სუვენი. მომეგებება ჩიკვაძე ნოე საიქიოში და დიღუბენი.

მკიტაშვილი

გაგეიდა... მამასადამე გადაიკვალა პოეტურ პაოლო იაშვილი... პოეზიისთვის ბევრი იწველა მაგრამ არ იყო მისთვის საშველი. როდესაც იყო სუსტი, პატარა მკითაჟამე უფობრა: „იყავე გმირი“... ცეცხლ რვა წელი მან გაატარა... იყოს უკვდავი მისი სამარე და იქ შევესოს ამ ქვეყნის ნაკლი... იქ ყავდეს ცოლად მეფე თამარი და მაყრად ყავდენ მეფე ირაკლი

პაოლო იაშვილი.

შემორტყმული უცხო პრესის კონდოტორებში. უფრო სამარცხვინოა კიდევ ფედერალისტების პრესას, ჯორჯაძის, ზდნოვიჩის, და კიტა აბაშიძის სიკვდილის შედეგად რაც საუბედროოთ ერთ და იმავ დროს მოხდა ფედერალისტების პრესის სრულ არარაობათ იქცა. ცოტა უფრო ნიჭიერი ხალხი სოციალისტურ კოალიციის საშუალებით მენწვეიებს ენმარეზიან სახსლმწიფობს აშენებაში და ხან...

„მღვდელი და მალაიარია“ კუბოში.

გაგა წლისთავი... ოქტომბერი ბნელ ოლორებით ჩემში ატრებენ მამარების შავ ანაფორას, უკანასკნელი ლექსი ჩაღვ მე მომწინებო, როდესაც ვუღვ უცხო ლედლიმ აგანგე გორას. საფლავებშია ცხროლები მკვლე არია, ძვირფასი მამა — გიგი დღედლი და მალაიარია.

გაგა წლისთავი მე არ ვიცი მეორე ლექსი, უღვსოთ ვტირი მოგონებას მე ყოველ დამე. ცივია გული, ისე ცივი. ვით ქვა სალესი შენი წამების მე ამტკავ ცივი... შენ სადიღებლათ ავატორე ძველი არია ძვირფასი მამა — გიგი დღედლი და მალაიარია.

იწვის ქალღია... გვეფორება ცხელ ანაფორათ ყველა ცეცხლების ატრიოლად ჩემში გრავლი. როგორც ყოველთვის თვით სიკვდილსაც შეგებით ორათ და ჩემთან იბრძვის ქვენი ლანდ სხვისთვის მიმჭრალი დაატრიალებს ამ ქვეყანას ჩემი არია ძვირფასი მამა — გიგი დღედლი და მალაიარია.

ყველაზე სუსტი მე დამტრევი მანც ზაგუშში უღანბო არის საქართველო მომწინებლისთვის სამგლოფიარო მე არ ვიყავ მართო ზაგუშში ვიცი ამდენხან ვიტანებები მართო ამისთვის, მაგრამ ჩემი მალაიკოპო ძველი არია. ძვირფასი მამა — გიგი დღედლი და მალაიარია

ძვირფასო მამა, ვით ყოველთვის მშვიდი გახსოვდეს ქვეყნათ, რომ დატრევი შეილი პოეტო მეთასაქვერე ვაიხიხდე იქ მამა მითი, რომ დამიწყნარდეს მე ცხოვრება მითი-მოვითი. მე მხოლოდ შენთვის ავატორე ძველი არია ძვირფასი მამა — გიგი დღედლი და მალაიარია.

ტიციან ტაბიძე

სამკალისური ბაღბადა

3

როცა სოფელს შთანთქავს ღამე, ჩასთლენს მთა და ევლო. როცა, თურმე, სუნთქავს შეწვევებს ფიქრის სამხრეული და სიზმარი დაანუნებს მიწა ზღაპრის კარავს. ვიღაც კაცი ამ დროს აწყობს საქვებს გულშემზარავს. როგორც ძალი შემპარავი, მიღის საფლავებთან და ვით გველი არღვეს მიწას სამახსოვრო ქვებთან. დას, როდესაც არწმინდა საქვებს გაათავებს — დაავრავებს ცაცხვის მირში მკვდრების დამზარ თავებს. გადააბობს, როგორც ჯირკებს, ის სულწაყმედლი... გადაცვეთოლ თავის ქალებს ფრჩხილით გაწმენდითო. ყოველ თავში გაგვივით ურევს ცოდვილ ხელს — საქვებს ჩაღის. ღვიისგან კრულსა და არ გასამეღლსა. არღვეს თავებს, არჩევს ტენინებს. ცეცხლ დამაპლ აზრებს წყალობს ღამით. ქრება დღითი. მას მზე ვეღარ ასრავებს. ვარბის, შემდეგ სხვაგან ეტებს. ასე ქვეყნით — ქვეყნად. ნახვა კაცის დაწყველილის გახად დასაკვენდა. ასე დაღის მოუყენრად ტენინს მარღვეველი და არას დროს არ ისვენებს მისი მარცხის ხელი. ამბობენ, რომ კაცი იგი ქვეყნის ბედს სწერავს მკედარი თავის საიდუმლოს რკინის გულზე სწერავს.

ნიკოლოზ მიწეშვილი

დღერალისტებს მენწვეიებს შეერთებოდნ რადგან „მთა შორის არ არის განსხვავება“-სასიკვლილო განაჩენი სამჯერ იქნა გამეორებული, წინათ ეს ეწეკინებოდათ „მუქტი ვარსკვლავებს“... სინან ეს „ვარსკვლავი“ ძალიან ბინეშლებოდა. შედარებით „საქართველოს“ ეტყობა მეტი ევროპილობა, შეიძლება ითქვას მივიდა, რომ თბილისში დაარსდა ყურნალისტების კავშირი, რომლის საბჭოს თავმჯდომარეა ბუქშტინი. ქვეყნები: ლევიო და ლევან ყიფიანი. სიღვე კარგი, რომ საქართველოს პრესტიტის იტყვენ ამ საბჭოში ორი პარტიული: არტემ ახნაზროვი და ლელი ჯაფარიძე... მაგრამ უკანასკნელი არც კი ესწრება კარგებს. ასე ხდება ქართული პრესის ნაციონალიზაცია და ერენსანი.

სარამ ბაბაშვილი

